

Skolēnu un studējošās jaunatnes radošo darbu konkurss internetā „Pirms 70 gadiem: cīņas Latvijā un par Latviju (1941 – 1945)”

2011.gada 29.aprīlī ar skolu jaunatnes konferenci un svinīgu apbalvošanas pasākumu Rīgas Kongresu namā noslēdzās skolēnu un studējošās jaunatnes radošo darbu konkurss internetā "Pirms 70 gadiem: cīņas Latvijā un par Latviju (1941–1945)".

Biedrības "Virtuālā enciklopēdija" iniciētie un sadarbībā ar Valsts izglītības satura centru organizētie konkursi par Latvijas 20.gadsimta vēstures dažādiem posmiem un tajos iesaistīto cilvēku dzīvesstāstiem ir kļuvuši par tradicionālu un labi pazīstamu pasākumu daudzās Latvijas skolās. Šajā mācību gadā izsludinātais konkurss bija veltīts Otrā pasaules kara notikumu dalībnieku atcerei. Tā mērķis – veicināt jauniešu interesi par vēsturi un politiku Latvijas sabiedrībā un mudināt radoši apgūt iepriekšējo paaudžu pieredzi, kā arī sekmēt interneta izmantošanu mācību darbā, tajā skaitā interneta biogrāfiskās rokasgrāmatas "Latvijas ļaudis uz 21.gadsimta sliekšņa" (www.gramata21.lv) resursu lietošanu, kā arī izmantot iespēju ar savu darbu papildināt šos resursus. Konkursu organizēja Valsts izglītības satura centrs un biedrība "Virtuālā enciklopēdija" sadarbībā ar Latvijas Kara muzeju un Latvijas Universitātes Latvijas vēstures institūtu.

Konkursu atbalstīja Latvijas Izglītības un zinātnes ministrija, Latvijas Zinātņu akadēmijas Valsts pētījumu programma "Nacionālā identitāte (valoda, Latvijas vēsture, kultūra un cilvēkdrošība)", Tautas frontes muzejs, "Daugavas Vanagi" Centrālā valde, Eiropas Parlamenta deputāti, biedrība "4.maija deklarācijas klubs" (individuāli kluba locekļi – 5.Saeimas deputāti), Latvijas Ordeņu brālība.

Konkurss tika organizēts divās kārtās. Pirmajā kārtā skolēnu un jaunāko kursu studenti iepazīna vēstures notikumu dalībniekus personiskajā saskarsmē un veidoja viņu dzīvesstāstu pierakstus. Šis posms noslēdzās 2010.gada 3.decembrī ar svinīgu noslēguma sarīkojumu un ekskursijām Latvijas Kara muzejā.

Otrajā kārtā, izmantojot brīvi izvēlētus interneta un citus rakstītos avotus (dokumentālo literatūru, beletristiku, muzeju materiālus), konkursa dalībnieki veidoja argumentētas apceres, esejas vai referātus, kurās pauda savu viedokli par vēstures notikumiem un cilvēku likteņiem 1941.–1945.gadā. Dalībniekiem bija iespējams izvēlēties pašiem savas tematiskās vadlīnijas, vai kādu no konkursa nolikumā piedāvātajām tēmām.

Pirmajai kārtai darbus iesūtīja 17 skolas, bet otrajai kārtai – 14 skolas. Kopumā piedalījās 140 dalībnieki, iesūtīto darbu skaits – 134 (no tiem pirmajā kārtā – 76, bet otrajā kārtā – 58).

Konkursā tika pārstāvēti visi Latvijas reģioni, kopumā piedalījās 23 skolas. Ņemot vērā Latvijas vēstures mācīšanas jautājuma aktualitāti izglītības iestādēs Latvijā un konkursa lomu un ieguldījumu skolēnu pilsoniskajā un īpaši patriotiskajā audzināšanā, konkursa organizētāji iesaka arī citām izglītības iestādēm pārdomāt savas iespējas un vēlmi piedalīties šāda veida izglītojošos pasākumos.

Darbus vērtēja profesionāla žūrijas komisija – Latvijas Universitātes Vēstures institūta vadošā pētniece Dr.hist. Daina Bleiere (žūrijas priekšsēdētāja), Latvijas Universitātes Vēstures institūta pētnieks Dr.hist. Edvīns Evarts (žūrijas priekšsēdētājas vietnieks), biedrības "Virtuālā enciklopēdija" valdes priekšsēdētāja Laura Kalinka, Latvijas Kara muzeja nodaļas vadītāja Janīna Āboltiņa, publicists, biedrības "4.maija klubs" pārstāvis Arnolds Bērzs, Tautas frontes muzeja direktore Meldra Usenko, Valsts izglītības satura centra Interesu izglītības un audzināšanas darba nodaļas vadītāja Astra Aukšmuksta, Latvijas Universitātes profesore, Latvijas Universitātes Latviešu valodas institūta pētniece Dr.phil. Ina Druviete un vēsturnieks, vēstures mācību grāmatu autors un biedrības "Virtuālā enciklopēdija" sabiedriskās padomes priekšsēdētājs Andris Tomašuns.

No konkursam iesniegtajiem pirmās kārtas darbiem 36 labākie publicēti virtuālajā biogrāfiskajā enciklopēdijā „Latvijas ļaudis uz 21.gadsimta sliekšņa” (www.gramata21.lv).

Konkursa otrās kārtas laureātu – komandu un individuālo darbu autoru – saraksts pievienots 1.pielikumā.

Konkursa noslēguma konferencē klātesošie iepazinās ar 15 informatīvi bagātākajiem un oriģinālākajiem darbiem, klausoties darbu autoru sagatavoto referātu lasījumu. Konferencē notika arī konkursa dalībnieku un viņu pedagogu apbalvošana. Ar konkursa „Pirms 70 gadiem: cīņas Latvijā un par Latviju (1941 – 1945)” noslēguma konferences norisi iespējams iepazīties 2.pielikumā.

Konferences ievadā dalībniekus uzrunāja Eiropas Parlamenta deputāte Sandra Kalniete un Latvijas Kara muzeja direktore Aija Fleija. Viņas sveica visus konkursa dalībniekus un atzinīgi novērtēja viņu ieguldījumu savas dzimtas, novadnieku, novada, pilsētas un Latvijas vēstures izpētē un popularizēšanā, iedrošinot jauniem, radošiem darbiem un sasniegumiem. Sandra Kalniete bija sarūpējusi īpašas balvas – ceļojumu uz Briseli trim 1. un 2.kārtas laureātiem un trim skolotājiem – komandu vadītājiem un konsultantiem, piedāvājot iespēju klātienē iepazīties ar Eiropas Parlamenta darbu (1.pielikums).

Pārsteigums bija Daugavas Vanagu Centrālās valdes balva – portatīvais dators. Balvas izlozē piedalījās trīs pretendentes – abu konkursa kārtu dalībnieces – Jacinta Kozlovska, Antra Kalvāne, Ilze Ieva Vilne. Par laimīgo portatīvā datora īpašnieci kļuva Līvānu vakara (maiņu) vidusskolas 12.klases skolniece Antra Kalvāne. Divas skolotājas dāvanā saņēma laikraksta "Laiks" gada abonementu.

Konkursa organizētāji, sponsori un atbalstītāji bija sagādājuši dažādas izglītojošas, vērtīgas un izziņu rosinošas balvas skolu komandām, individuālajiem dalībniekiem un skolotājiem – komandu vadītājiem un konsultantiem. Balvas pasniedza Tautas frontes muzeja, SIA "Baltforms", Daugavas Vanagu Centrālās valdes un pārstāvniecības Latvijā un Latvijas Universitātes Latvijas vēstures institūta pārstāvji.

Konkursa organizētāji un žūrija pateicas visiem konkursa dalībniekiem – studentiem, skolēniem un viņu pedagogiem par veikto darbu un konkursa atbalstītājiem par ieguldījumu jauniešu iesaistīšanā savas valsts, sava novada un novadnieku, savas dzimtas vēstures lappušu izpētē un interneta resursu bagātināšanā.

IZM Valsts izglītības satura centrs,
Latvijas Kara muzejs, Latvijas Universitātes Latvijas vēstures institūts,
biedrība "Virtuālā enciklopēdija"

---

*Otrā pasaules kara notikumu dalībnieku atcerei
veltīts skolēnu un studentu radošo darbu konkurss*

Pirms 70 gadiem: cīņas Latvijā un par Latviju (1941 – 1945)

LAUREĀTI

(Konkursa 1. un 2. kārtas noslēguma rezultāti)

EP deputātes SANDRAS KALNIETES BALVA 3 skolēniem

Konkursa 1. un 2. kārtas uzvarētājām Rīgas Valsts vācu ģimnāzijas 12. klases audzēknēm

1. Ievai Lauskai,
2. Elzai Cīrulei,
3. Laurai Sebrei

SANDRAS KALNIETES BALVA 3 SKOLOTĀJĀM PAR SEKMĪGU PIEDALĪŠANOS KONKURSA ABĀS KĀRTĀS

1. Ādažu Brīvās Valdorfa skolas vēstures skolotājai **Ingūnai Štulbergai** - komandas vadītājai un konsultantei
2. Kārsavas vidusskolas vēstures skolotājai **Marijai Labanovskai** - komandas vadītājai un konsultantei
3. Pāvilostas vidusskolas vēstures skolotājai – **Ārijai Paipai**

TAUTAS FRONTES MUZEJA balvas – grāmatas skolotājām pasniedz TF muzeja direktore Meldra Usenko

SIA Baltforms balvas - datorpiederumi

1. Daugavpils novada Špoģu vidusskolas latv.val. skolotājai Valentīnai Ivanovai un konkursa 2. kārtas dalībniekiem (kopā 7 balvu komplekts)
2. Rīgas Valsts vācu ģimnāzijas vēstures skolotājam Mārim Zvaigzņem

IZM VISC PATEICĪBAS AR UZSLAVU

SKOLĒNIEM PAR SEKMĪGU PIEDALĪŠANOS KONKURSA ABĀS KĀRTĀS:

VIDĒJĀS MĀCĪBU IESTĀDES

1. Špoģu vidusskolas 12.kalses skolniecei Jacintai Kozlovskai,
2. Špoģu vidusskolas 12.kalses skolniecei Karolīnai Gavrilovai,
3. Špoģu vidusskolas 12.kalses skolniecei Ilzei Kolosovskai,
4. Līvānu vakara (maiņu) vidusskolas 12.klases skolniecei Antrai Kalvānei,
5. Pāvilostas vidusskolas 10.klases skolniecei Ilzei Ievai Vilnei,
6. Ādažu Brīvās Valdorfa skolas 11.klases skolniecei Līvai Zemītei,
7. Āgenskalna Valsts ģimnāzijas 10.klases skolniecēm Katerinai Nudienai un Santai Pommerei,
8. Kārsavas vidusskolas 12.klases skolniekam Artūram Buravcevam.

PAMATSKOLAS

1. Špoģu vidusskolas 8.klases skolniecei Līgai Kaigorodovai,
2. Špoģu vidusskolas 8.klases skolniecei Annai Sintijai Ivanovai,
3. Špoģu vidusskolas 9.klases skolniekam Jānim Sokolovskim,
4. Ādažu Brīvās Valdorfa skolas 9.klases skolniecei Elza Breidaka,
5. Ādažu Brīvās Valdorfa skolas 9.klases skolniecei Līvai Upītei,
6. Virgas pagasta pamatskolas 9.klases skolniecei Viktorija Romaško,
7. Draudzīgā aicinājuma Liepājas 5. Vidusskolas 8.klases skolniecei Antrai Sanderei.

**DAUGAVAS VANAGU CENTRĀLĀS VALDES DĀVĀTO BALVU – portatīvo datoru –
pasniedz Latvijas pārstāvniecības vadītāja Solvita SEKSTE. Balvas izlozē piedalīties tiek
uzaicinātas 3 pretendentes, kuras piedalījās abās konkursa kārtās:
Jacinta Kozlovska, Antra Kalvāne, Ilze Ieva Vilne**

**I un II pakāpes diplomi un grāmatu balvas
par konferencei sagatavoto referātu**

IZM VISC 1. PAKĀPES DIPLOMS

Rīgas Valsts Vācu ģimnāzija

Ievai Lauskai, 12.klase
Elzai Cīrulei, 12.klase
Laurai Sebrei, 12.klase

Daugavpils Špoģu vidusskola

Jacintai Kozlovskai, 12.klase
Jānim Sokolovskim, 9.klase
Annai Sintijai Ivanovai, 8.klase

Āgenskalna Valsts ģimnāzija

Annijai Gudelei, 10. klase

Pāvilostas vidusskola

Lainei Šilderei, 11.klase
Ilzei Ievai Vilnei, 10.klase

IZM VISC 2. PAKĀPES DIPLOMS

Liepājas pilsētas Draudzīgā aicinājuma 5. vidusskola

Anitai Sanderei, 8.klase

Ādažu Brīvā Valdorfa skola

Annai Legzdiņai, 9.klase
Līvai Zemītei, 11.klase

Āgenskalna Valsts ģimnāzija

Santai Pommerei, 10. klase
Katerinai Nudienai, 10.klase

Rīgas vakara ģimnāzija

Eduardam Ozoliņam, 11.klase

Limbažu 3.vidusskola

Evai Andžai, 12.klase

IZM VISC DIPLOMI II KĀRTAS DALĪBNIEKIEM par sagatavotajiem darbiem:

IZM VISC 2. PAKĀPES DIPLOMS - vidusskolu grupā

Rīgas vācu ģimnāzija

Austrim Urtānam, 12.klase

Ādažu Brīvā Valdorfa skola

Danai Dekšeniecei, 12.klase

IZM VISC 3. PAKĀPES DIPLOMS - vidusskolu grupā

Jaunpils vidusskola

Sanlijai Platacei, 10.klase

Rīgas vācu ģimnāzija:

Mārtiņam Lielbārzdim, 12.klase

Kārsavas vidusskola

Agritai Jezupovai, 12.klase
Janai Skrulei, 12.klase
Andrim Urtānam, 12.klase

Rīgas Vācu ģimnāzija

Lienei Mīlgrāvei, 12.klase.

IZM VISC 3. PAKĀPES DIPLOMS - pamatskolu grupā

Liepājas pilsētas Draudzīgā aicinājuma 5. vidusskola

Amandai Lūsei, 9.klase

Lelde Baumanē, 9.klase

Roberts Marcinkus, 9.klase

(c) BALVAS SKOLU KOMANDĀM

- grāmatas skolas bibliotēkai - par piedalīšanos konkursa 2.kārtā

Balvas pasniedz Latvijas Universitātes Latvijas vēstures institūta direktors Guntis Zemītis

VIDĒJĀS MĀCĪBU IESTĀDES

1. **Rīgas vācu ģimnāzijas komandai** (balvu saņem komandas pārstāvis - 12. klases skolnieks Mārtiņš Lielbārdis)
2. **Špoģu ģimnāzijas komandai** (balvu saņem komandas pārstāve - 12. klases skolniece Jacinta Kozlovska)
3. **Kārsavas vidusskolas komandai** (balvu saņem komandas pārstāve - 12.klases skolniece Jana Skrule)
4. **Jaunpils vidusskolas komandai** (balvu saņem komandas vadītāja Ilze Inkina)

PAMATSKOLAS KLASES

1. **Ādažu Brīvā Valdorfa skola** (balvu saņem komandas pārstāve - 9.klases skolniece Līva Upīte)
2. **Liepājas pilsētas Draudzīgā aicinājuma 5. vidusskolas II komanda** (balvu saņem komandas vadītāja Arta Tukšeniece)

(d) Daugavas Vanagu CV PĀRSTĀVNICĪBAS VEICINĀŠANAS BALVAS

A. Mežmalis "LATVIEŠU LEĢIONS" (49 grāmatas ar ierakstu skolotājiem un skolēniem)Pasniedz: Solvita Sekste – DV Centrālās valdes pārstāvniecības Latvijā vadītāja

Rīgā 2011.gada 15.aprīlī

Skolu jaunatnes konference
Pirms 70 gadiem: cīņas Latvijā un par Latviju (1941 – 1945)
Konkurss veltīts 2.pasaules kara notikumu dalībnieku atcerei

2011.gada 29.aprīlī plkst. 11.00 Rīgas Kongresu namā
Kr. Valdemāra ielā 5, 310. auditorija (3.stāvs)

Ievads un konferences atklāšana (plkst. 11.00 – 11.30)

Konferenci vada IZM Valsts izglītības satura centra vadītāja vietniece Agra Bērziņa

Muzikāls sveiciens:

Dzied Rīgas Kultūras vidusskolas meiteņu vokālais acapella ansamblis (vadītāja Elīna Lūse)

- Agris Engelmanis, Rainis „Mātei Latvijai”,
- Latviešu tautasdziesma „Div’ dūjiņas gaisā skrēja”,
- Leons Amoliņš, Mirdza Kerliņa „Lietus puķe”

Konferences dalībniekus uzrunā

- Eiropas Parlamenta deputāte Sandra Kalniete
- Latvijas Kara muzeja direktore Aija Fleija

1.sekcija: LATVIJA – PSRS REPUBLIKA UN OSTLANDES SASTĀVDAĻA (1941.g. jūlijs – 1945.g.maijs) (plkst. 11.30 – 12.00)

Sekcijas vadītāja - Rīgas Stradiņa Universitātes docente Dr.hist. Daina Bleiere

Referāti:

- *Latviešu tautas un manas dzimtas liktenis varu maiņas un represiju apstākļos (1940 – 1945). Jacinta Kozlovskā, Daugavpils novada Špoģu vidusskola, 12.kl.*
- *Višķu pagasts (1940 – 1945). Kopīgais un atšķirīgais „sarkanās” un „brūnās” okupācijas režīmā. Anna Sintija Ivanova, Daugavpils Špoģu vidusskola, 8.kl.*
- *Cilvēki, kas izglāba Latvijas godu. Laura Sebre, Rīgas Valsts vācu ģimnāzija, 12. kl.*

2. sekcija: Pakļautās tautas liktenis: kolaboracionisms, pretošanās, citas iespējas (plkst. 12.00 – 12.40). Sekcijas vadītājs – vēsturnieks Andris Tomašūns

Referāti:

- *Zvejniekciema ļaužu cīņa par izdzīvošanu varu maiņas un represiju apstākļos. Līva Zemīte, Ādažu Brīvā Valdorfa skola, 11.kl.*
- *Pīnupu dzimtas liktenis represiju apstākļos. Jānis Sokolovskis, Daugavpils novada Špoģu vidusskola, 8.kl.*
- *Laikraksts „Tēvija” - latviešu dzīves atspoguļojums vai vienīgi nacisma propaganda? Annija Gudele, Rīgas Āgenskalna Valsts ģimnāzija, 10.kl.*
- *Divu okupācijas režīmu krustugunīs: mana dzimta un latviskā uzvara pār sasalumu. Eduards Ozoliņš, Rīgas Vakara ģimnāzija, 11. klase*

3. sekcija: Cilvēks ar šauteni: karavīru un partizānu (mežabrāļu) liktenis abās frontes pusēs (plkst. 12.40 – 13.10).

Sekcijas vadītājs – LU Latvijas vēstures institūta pētnieks Dr.hist. Edvīns Evarts

Referāti:

- *Latviešu leģions un karavīru liktenis 2.pasaules karā: leģionārs Elmārs Bisenieks. Laine Šildere, Pāvilstas vidusskola, 11.kl.*
- *Latviešu leģiona dezertieri: vēsturiskā un cilvēciskā novērtējuma problēmas. Elza Cīrule, Rīgas Valsts vācu ģimnāzija, 12.kl.*
- *Ancānu un Andžu dzimtas: brāļi – katrs savā frontes pusē, katrs savā pasaules malā. Eva Andža, Limbažu 3.vidusskola, 12.kl.*

4. sekcija: Dzimtu likteņi varu maiņās un represiju apstākļos (plkst. 13.10 – 13.30). Sekcijas vadītāja Latvijas Kara muzeja Otrā pasaules kara vēstures nodaļas vadītāja Janīna Āboliņa

Referāti:

- *Starp diviem dzirnakmeņiem: ieskats dzimtas vēsturē un uzskatos. Ieva Lauska, Rīgas Valsts vācu ģimnāzija, 12.kl.*
- *Ģeģeru dzimta 2.pasaules karā: Ļeņingradas blokāde un divas Liepājas okupācijas. Ilze Vilne, Pāvilstas vidusskola, 10.kl.*

5. sekcija: Tautas garīgā dzīve okupācijā un trimdā (13.30 – 14.00). Sekcijas vadītājs - Latvijas Tautas frontes muzeja valdes loceklis Artis Ērglis, apbalvots ar Barikāžu dalībnieka piemiņas zīmi

Referāti:

- *Tautas gara dzīves izpausmes kultūrā: režīma atbalstīšana vai garīgā opozīcija un pretestība. Katerina Nudiena, Āgenskalna Valsts ģimnāzija, 10.kl.*
- *Latvijas trimdinieki – bēgļi vai cīnītāji? Dzejnieks Andrejs Eglītis. Santa Pommere, Rīgas Āgenskalna Valsts ģimnāzijas 10.kl.*
- *Cimmermaņu dzimta (1940. – 1991.): no valsts okupācijas līdz neatkarības atgūšanai. Anna Legzdiņa, Ādažu Brīvā Valdorfa skola, 12.kl.*

*****

BALVU PASNIEGŠANA SKOLU KOMANDĀM UN SKOLĒNIEM par sekmēm radošo darbu konkursā „Pirms 70 gadiem: cīņas Latvijā un par Latviju (1941 – 1945)”.

VĀRDS ŽŪRIJAS LĒMUMA NOLASĪŠANAI Agra Bērziņa (VISC)

VĀRDS APSVEIKUMIEM UN BALVU PASNIEGŠANAI: Sandra Kalniete, Eiropas Parlamenta deputāte; Solvita Sekste, Daugavas Vanagu Centrālās valdes Latvijas pārstāvniecības vadītāja; Dr.hist. Guntis Zemītis, Latvijas Universitātes Latvijas vēstures institūta direktors; Juris Karlsons, biedrības “4.maija Deklarācijas klubs” prezidents; Meldra Usenko, Tautas frontes muzeja direktore; Ligita Kovtuna, laikraksta „LAIKS” galvenā redaktore; Andris Tomašūns, „Virtuālās enciklopēdijas” sabiedriskās padomes priekšsēdētājs (SIA „Baltforms” balvas).

Organizē IZM Valsts izglītības satura centrs, Latvijas Tautas frontes muzejs, Latvijas Kara muzejs, Latvijas Universitātes Latvijas vēstures institūts, biedrība “4.maija Deklarācijas klubs”, biedrība “Virtuālā enciklopēdija”